

Hanifaru Bay - Republiek der Malediven

Manta Madness

Wat *een feestje* als zo'n
beest met een spanwijdte van
meer dan *drie* meter over
je *heen vliegt*

In de vorige editie bleek al dat de Malediven een waar paradijs voor duikers is. Een klasse aparte is *Hanifaru Bay*. Een paar jaar geleden vloog een piloot met een privévliegtuig over deze baai. Vanuit de lucht zag hij het leven krioelen. Het leken manta's en walvishaaien, waarop hij direct na de landing contact opnam met bevriende duikinstructeurs. Zij zijn direct naar de baai gevaren en wat zij zagen, sloeg werkelijk alles: overal zwommen manta's met tussendoor meerdere walvishaaien! Drie jaar later heeft dit nieuws wereldwijd de duikgemeenschap bereikt. Wij reizen naar *Hanifaru Bay* af om dit spektakel met eigen ogen te aanschouwen.

Tekst: Linda Engels | Fotografie: Karin Brussaard > www.karinbrussaard.nl

Gekkenwerk, denk ik als ik aan mijn decoboel hang om de veiligheidsstop te maken. Vanmorgen landde ik om acht uur plaatselijke tijd op het vliegveld nabij Male en slechts een paar uur later heb ik mijn eerste duik tussen een stuk of acht manta's er al op zitten. Aan de oppervlakte praten mijn buddy en ik over de eerste ontmoeting met deze grote roggen na. Wat een feestje als zo'n beest met een spanwijdte van meer dan drie meter over je heen vliegt. Rondom ons heen springen wat vliegende vissen uit het water. Onder water zie je deze beesten eigenlijk nooit en omdat we toch nog op de boot moeten wachten, steek ik mijn hoofd onder water om te kijken of er nog meer zijn. Wat ik dan zie, gaat alle verbeelding te boven. Ik weet niet hoe snel ik mijn hoofd terug moet trekken, door mijn ademautomaat roep ik hard 'zeilvis, zeilvis!' en steek mijn hoofd weer onder water. Een enorme marlijn zwemt op slechts twee meter afstand in cirkels om ons heen. Hij is zo dichtbij dat ik zijn blauwe strepen heel duidelijk op zijn glimmende lijf kan zien. Na drie rondjes zet hij zijn rugvin – zijn zeil waar hij zijn Engelse naam aan ontleend – omhoog en zwemt supersnel bij ons vandaan. Welkom op de Malediven!

Poetsstation

De volgende dagen wisselen we duiken op *Lankan Finolhu*, hét mantapoint van het Noord Male Atol, af met duiken op thila's in de omgeving. Het weer is te slecht om met de liveaboord waar we op verblijven, de *Dhinasha*, naar *Hanifaru Bay* te kunnen varen. Niet dat we dit erg vinden. Op *Lankan* vinden we bijna altijd manta's die zich gewillig laten

Grijze rifhaai

Ongeschonden gorgoon

Zachtkoraal in pasteltinten

Lipvissen

Schorpioenvis

poetsen en op die manier uitgebreid voor ons poseren. De manier van duiken is wel apart: we springen overboord, houden het rif aan de rechterhand en komen zo uit bij een wat platte plek in het rif waar de manta's zich verzamelen. Op de weg naar het poetsstation zien we al wat witpuntrifhaaitjes in het zand liggen, een grote napoleon zwemmen en treffen we een grazende schildpad aan. Eenmaal bij het poetsstation aangekomen, verstoppen we ons achter de rotsblokken die er omheen liggen. Tijdens de briefing is duidelijk gezegd om niet op het poetsstation zelf te komen. Manta's zouden dan kunnen denken dat het station al bezet is en op zoek gaan naar een andere plek waar ze kunnen worden gepoetst. Vanuit onze schuilposities bewonderen we de capriolen van de manta's. Soms blijven ze op hun plek hangen, zetten ze hun bek en kieuwen open en laten ze de poetsbaarsjes daar hun werk doen. Soms zwemmen ze weg en draaien direct weer om voor een volgende poetsbeurt, maar soms verdwijnen ze even snel het blauw

Manta achtervolgd

in als ze gekomen zijn. Op deze manier varieert de opkomst van de manta's van een enkel exemplaar tot soms twaalf tegelijk. Hierbij doen ze hun best om elkaar niet te raken. Het zijn toch roggen met een spanwijdte tussen de twee en drieënhalve meter die zich op een kleine oppervlakte bewegen.

Aanraakafstand

Het schouwspel wordt pas echt mooi wanneer twee manta's op elkaar af zwemmen om dan tegelijkertijd verticaal omhoog te gaan met hooguit dertig centimeter ruimte tussen beiden. En als ze echt zin hebben om er een show van te maken, volgt uit de verticale houding

Schooltje doktersvissen

Gevlekte pijlstaartrog

Als *ze* echt zin hebben, volgt uit de verticale *houding* een *volledige* looping

Bas van der Mee besloot in 2006 het avontuur als duikinstru­cteur in Azië aan te gaan. Toen hij een poos later de kans kreeg de live­board over te nemen, was het idee van duik­sa­fari­en geboren.

een volledige looping. De duiken op de *thila's* zijn uiteraard anders, maar niet minder indrukwekkend. Hier groeien kleurrijke zachte en harde koralen en zijn er allerhande soorten vissen aanwezig. Afhankelijk van de hoeveelheid stroming kunnen dat ook scholen met grote makrelen of doktersvissen zijn. Tijdens een van de duiken hang ik aan mijn rifhaak en zwemmen makrelen van een meter groot op aanraakafstand voorbij, terwijl een eindje verderop tien adelaarsroggen in formatie voorbij trekken. Maar ook tijdens de meer rustige duiken worden we altijd verrast door een toevallig voorbij zwemmende manta, etende schildpadden of diverse soorten haaien.

Nieuwe techniek

Als we naar weer een nieuwe duiklocatie varen, vergezellen regelmatig dolfijnen ons voor de boeg van de *Dinasha*. Vol plezier spelen ze op de

boeggolf en het lijkt erop alsof ze willen dat het schip nog harder vaart. Even snel als ze gekomen zijn, maken ze ook weer rechtsomkeert en voegen zij zich bij de rest van de groep. Op het *Zuid Male Atol* maken we duiken in kanalen die vanwege het weer op het *Noord Male Atol* niet mogelijk zijn. Normaal liggen deze duikstekken niet op route, maar deze plekken voelen zeker niet als een tweede keus. Hier leren we van Christian, de Deense divemaster aan boord, een andere manier om tegen de stroming in te duiken. Soms is de stroming zo sterk dat zo laag mogelijk bij het rif blijven de enige manier is om op het rif te blijven. Vaak willen we dan ook nog tegen de stroming inzwemmen, omdat het stroompunt, de meest visrijke plek van het rif, stroomopwaarts ligt. Als je dan je vinnen gebruikt, trap je al snel koraal kapot. De truc van Christian is om je naar voren te trekken met je armen. Hiervoor zoek je een stuk steen

Manta op aanraakafstand

Een luipaardhaai ligt in het zand

uit om vast te pakken, waaraan je jezelf naar voren trekt. Daarna zoek je de volgende steen. Enige voorzichtigheid blijft geboden, zodat je niet een stuk koraal beet pakt in plaats van een steen. Je benen moet je nu absoluut stilhouden. Zo kom je effectief vooruit, zonder dat dit veel kracht kost én zonder dat je het rif beschadigt.

Slapende napoleonvis

Op deze wijze komen we op plekken die we zwemmend niet zouden kunnen bereiken. We worden beloofd met geelvintonijnen, makrelen, adelaarsroggen en witpunt- en grijze rifhaaien. Een nachtduik mag natuurlijk niet ontbreken en die maken we rondom een vrij kleine thila, *Kuda Giri* genaamd. In een uurtje kun je deze volledig rondzwemmen. Zover kom ik echter niet,

want ik begin mijn duik bij het wrakje dat hier een paar meter van de thila op de zandbodem ligt. Dit wrak is het huis van een grote napoleonvis en 's nachts kun je die hier slapend aantreffen. Wij springen in de schemering overboord en het is de vraag of de napoleonvis al slaapt. Bas zwemt voorop om hem te zoeken. Al snel geeft hij mij een seintje dat hij hem heeft gevonden. Omdat hij onder het wrak ligt, is het nog lastig om hem te benaderen zonder stof op te laten waaien. Ik dim mijn lamp om hem niet wakker te maken en verwonder me over dit prachtige beest en de mooie tekening op zijn gezicht. Daarna is het tijd om het nachtleven op de thila te bekijken. Ook nu worden we niet teleurgesteld. Anemoonkrabben maken zich los uit de rifwand en als ze zich betrappt voelen in het lamplicht, duiken ze snel

weer terug. Als bij toverslag maken ze ineens weer deel uit van de rifwand en is niet te zien waar de wand ophoudt en de anemoonkrab begint. Op het rifdak scharrelt een beerkreeft rond en jaagt een wit met zwart gestreepte slangaal fanatiek door alle gaten in het rif op zoek naar een lekker hapje. Uiteindelijk vinden we zelfs een enorme steennis verscholen tussen de rotsen.

Grevelingen?

Als uiteindelijk na een aantal dagen de wind gaat liggen, kunnen we oversteken naar het *Baa Atol*. De verwachtingen aan boord zijn hoog gespannen en als we na zeven uur varen de baai bereiken wil iedereen slechts één ding: duiken met manta's! Iedereen maakt zich klaar en hoopt dat moeder natuur ons gunstig gezind is en we honderden manta's gaan

ontmoeten. Een paar keer per jaar, wanneer het getijde en de moesson gunstig zijn, komen manta's vanuit de wijde omtrek naar de baai toe om te voeden. De dhoni vaart de baai in – de liveboards mogen de baai niet in – en ankert op de daarvoor aangewezen plek. Daarna kunnen we de hele baai rondzwemmen. We zakken af en ik denk even dat ik geteleporteerd ben naar het Grevelingenmeer. Het water is groen en zicht is hooguit vijf meter. Ook al zouden er manta's zijn, dan zou het nog moeilijk worden om ze met dit zicht te vinden. De eerste duik zien we geen enkele

manta en ook de walvishaaien geven niet thuis. Er lagen geen andere dhoni's in de baai wat waarschijnlijk geen goed teken is. De volgende dag proberen we het nogmaals, maar verder dan een handvol manta's komen we niet. En het zicht is ook niet verbeterd. Waarschijnlijk heeft de harde wind van de afgelopen drie weken de manta's de baai uitgejaagd en is het zicht hierdoor ook behoorlijk verminderd.

Dappere krabbetjes

Omdat het er niet naar uit ziet dat de omstandigheden binnen enkele dagen

zullen verbeteren, besluiten we *Hanifaru Bay* te verlaten en naar het *Ari Atol* te varen. Als eerste doen we *Rasdo* aan, een klein atol dat naast het *Ari Atol* ligt. Die keuze wordt meer dan beloofd door de aanwezigheid van een grote groep grijze rifhaaien die hier worden gepoetst en die we daardoor heel dicht kunnen benaderen. Ook het heldere blauwe water wordt volop gewaardeerd. Het duikschema ligt gelukkig niet heel vast en omdat iedereen enthousiast is over de ontmoeting met de grijze rifhaaien, maken we hier een tweede duik. De haaien stellen ons niet teleur en laten zich nog een keer zien. De meeste riffen in het *Ari Atol* zijn mooi begroeid met harde en zachte koralen. En als een rif eens wat minder spectaculair begroeid is, dan zorgen de vissen er wel voor dat de duik toch meer dan de moeite waard is. Grote napoleonvissen zwemmen op een afstandje gezellig met ons mee, onder een overhang ontdekken we een slapende schildpad, schooljes gele snappers

Ik hang aan mijn rifhaak
als *makrelen* van een
meter groot op aanraakafstand
voorbij zwemmen

Baardmurene met
poetsgarnaal

Duikmagazine

Praktische INFORMATIE

Reis: Emirates Airlines vliegt dagelijks van Amsterdam en Dusseldorf via Dubai naar Male.

Visum: Bij aankomst op het vliegveld krijg je gratis een toeristenvisum voor dertig dagen. Paspoort moet bij aankomst tenminste nog één maand geldig zijn.

Douane: Invoer van varkensvlees en alcohol is verboden en worden door de douane in beslag genomen. Bij vertrek worden ze weer teruggegeven.

Gezondheid: Vaccinaties zijn niet noodzakelijk. Informeer voor vertrek bij de GGD, travel clinic of een andere deskundige instantie voor de meest actuele adviezen. De kans op een buitenoorontsteking is vrij groot. Het is aan te bevelen om zure oordruppels en antibioticadruppels mee te nemen.

Taal: Dhivehi (Maledivisch), maar er wordt veel Engels gesproken.

Valuta: De munteenheid is de Maledivische Rufia. Deze staat in een vaste wisselkoers met de Amerikaanse dollar. Met (schone en ongekreukte) dollars kun je overal betalen.

Klimaat: Het weer wordt bepaald door de moessons. Van half mei tot half november zorgt de westelijke moesson voor wind en regen. Tijdens de westmoesson zijn de mantas in *Hanifaru Bay*. Van half november tot half mei waait de oostelijke moesson die voor droger en stabielere weer zorgt. De laatste jaren is het weer echter minder voorspelbaar geworden.

Duiken: De watertemperatuur bedraagt 27-30 graden. De mooiste duiken op de Malediven maak je met een boot in de kanalen. Daar kan het behoorlijk stromen. Ervaring met stromingsduiken en met het oplaten van een decoboei zijn een pre.

Info: www.duiksafaris.nl of 06-27056826
www.diveandtravel.nl of 033-4571594

Oog van een
napoleon

draaien als een bal rondjes op het rifdak en in het tafelkoraal zitten kleine maar dappere krabbetjes. Aan murenes is ook geen gebrek en naast de gewone reuzenmurene zien we hier ook grote netmurenes, baardmurenes en witbekmurenes. Die laatste hebben inderdaad een bek die aan de binnenkant parelwit is en mooi afsteekt tegen het voorname-lijk bruine lijf.

Geluk

Dé manier om veel van de Malediven te zien, is wat mij betreft met een live-aboard. Op die manier kun je meerdere atollen tijdens je vakantie

aandoen en op veel verschillende duikstekken duiken. Het weer kan wel van invloed zijn op de plaatsen die bezocht kunnen worden, maar doordat het zo'n uitgestrekt gebied is, is er altijd wel een alternatieve route te bedenken. Onze reis met als doel de honderden manta's in *Hanifaru Bay* heeft ons helaas niet gebracht wat we hoopten. Overigens bleken duikers in meerdere safari's na ons wel het geluk aan hun zijde gehad te hebben. Ik heb zelfs vernomen dat er duiken bij

waren met tachtig mantas tegelijk! Het is me weer duidelijk geworden dat de natuur zich niet laat leiden door een paar duikers die toevallig op dat moment vankantie hebben. Beter is natuurlijk te genieten van ongeplande ontmoetingen met dieren die daar tegenover staan.

Hoewel het geen honderden manta's waren, heb ik nog nooit in mijn leven zoveel manta's tijdens een duikreis gezien en ik zal in ieder geval nooit mijn eerste marlijn vergeten! ☐